

www.nb.rs
 Главна редакција — админист.
 Космајска ул. бр. 22.

Писма се дају у админист.
 — Цена утврђена —

Исплатена се писма не
 враћају. Рукопис се не
 враћају.

Листа, рукописе, новац
 не остављају. Шта се однесе
 — лист, слати власнику
 листа

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Издаје сваки дан у 6 ч. пре подне

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Адреса ва телеграме:

„СТРАЖА“ — БЕОГРАД
 Преплата за Србију

на пошти:
 на годину дан. 12.—
 шест месеци „ 6.—
 три месеца „ 3.—
 један месец „ 1.—

Преплата за иностранство
 на пошти:

на годину дан. 30.—
 шест месеци „ 15.—
 три месеца „ 7.50

Краљевић Ђорђе

— Одлазак у Италију —

СОЛУН, 16. јануара.

Српски Краљевић Ђорђе, који је синоћ дошао овамо, отпутовао је данас за Италију на броду „Торино“. Власти су га поздравиле и при доласку и при одласку.

Ратни савет у Бечу

РИМ, 16. јануара

„Месађеро“, сазнаје из кругова блиских аустро-угарској амбасади, да је у четвртак (12. о. м. п. нов.) одржан у Бечу ратни савет под царевим председништвом. Овом савету присуствовали су сви чланови бечке владе, сем Буријана, граф Тиса, шеф пештанске владе, Хецендорф, шеф главног штаба, са шефовима армијских штабова.

Ратни савет је решавао о новој акцији, против Србије и Црне Горе, коју једнако тражи командант јужне војске ерцхерцог Евгеније. Шта је решено држи се у највећој тајности, и зна се само толико, да су после седнице Ратног Савета цар и Хецендорф имали веома дуг телефонски разговор са принцом Евгенијом, који се за сада налази у Суботици.

Опет о нашим железницама

У 3 броју „Страже“ прочитао сам напис „о неуредности на нашим железницама“ — па како ме у опште интересује као човека посвећена тој струци, то потврђујући прво оно што је тамо речено: да постоје и друге неуредности у њој, ја додајем још ово: да је она сва у самим неуредностима и да на срп. држ. железницама у ниједном правцу апсолутно нема никаква реда и рада, и да је у њој владао такав неред и хаос да је

она за данас једна од најнеуреднијих железница на свету. М же бити, да ће ко од необавештених, било обманом са којом се већ служи наша централна управа; или ти пак стицајем данашњих ратних прилика и одобрити у неколико, да се морало и одлучити од позитивних прописа, и да не буде све потама, али на жалост то такво стање не датира се на њој од тог доба, већ још од пре седам година; стање је на нашим же-

лезницама то исто — непромењено, — а од тога највише, трпи и пати наш путнички и трговачки свет, као и у опште сви они који имају посла са нашим железницом.

Па ко је сему томе крив? Одговор је одје посве лак и провидан: наша „централна управа“ у раној мери, са нашим партијским пододборима, бирократијом поглаварима и другим позитивним трабантима; — дакле они исти људи који су разорали и све остале државне установе у овој земљи на полетку дошли су да разоре и упропасте и нашу железницу, и ако то никад нису смели ни у покушају да

учине, а са сврхе којој ова служи, и што ова стоји у међународном оптицају, те ми смо дужни и приморани да и пред осталим страним светом дамо рачуна о реду, раду, тачности и о сигурности у њој; иначе са те несигурности, нетачности и хаоса поред тога што правимо сами себи грдне штете и тешкоће ми ћемо одбити и међународни оптицај и он ће скренути на другу страну. а после то је одвећ тешко поправљати.

Па може ли да се то поправи? Ја велам да може: као што је владао потпуни ред, највећа дисциплина, тачност и свака сигурност у безбедном

саобраћају возова, за време оних који нису дали да се унесе политика на железници (г. С. Миленковић пок. Стојановић директор) као и да се испуњавају захтеви политичких пододбора, и партијских људи од оптицаја и да препорука чиновника не буде чланска карта ове или оне партије, већ само исправан рад и способност у служби; исто се то тако да и данас постићи, на овај исти начин; и то се врло лако да извести. — Директор Срп. Држ. Железница госп. Вл. Марковић, има само једанпут да узвикне, — са стегнутом уздигнутом песницом а као што

је пок. Стојановић бив. директор небројено пута чинио: „недам, недам ја то тако, за политику нећу да чујем, а сваки који и покуша да се са тим задовољава, најурићу га из службе.“ Тражим само рад, а препорука је, тачно и стручна спрема у служби, и стање би се за најкраће време поправило, јер то је једини узрок хаосу, који на нашим жељезницама влада и ништа друго. Сви ови виновници овог оваквог створеног стања на нашим жељезницама, нека приме на више да се не шале и не играју више ваљом жељезницом, јер и сами могу ужасно да пострадају, и да скупљају разновидне делове тела по колосецима својих милих и драгих, мешајући се и захтевајући да се на појединим места постављају они који нису дорасли за те положаје, а као што нам се то потврђује, учесталим катастрофама на нашим жељезницама, а што је по све стидно према овако незнатном саобраћају возова код нас.

Д-р М. Димитријевић,
шеф стан. у пензији

Пол. Дерулад:

ДОБАР КОНАК

Војничка песма

„Шта то радиш, добра бако? И без тога је доста топло. Оста ми, нека се гаси ватра. Штеди своја дрва, добра жена, сув сам, мије ми више хладно.“

„Али она не слуша, убације цепањцу, раширије жар: „Угреј се, војничке, угреј се“

„Добра бако, нисам гладан. Чувај твоју шунку и твоје вино. Склоних овај чаршав: то је сувише добро и лепо за мене.“

„Али она неће ни да чује, сече ми хлеб, уни ми чашу: „Окреп се, војничке, окреп.“

„Добра бако, за кога су ове простирке? Бога ми, баш не мислиш! А твоја штала? А она слама, на којој се човек испружа по својме расту: спаваћу тамо као краљ.“

„Али она неће да попусти, намешта покроваче, доводи све у ред: „Спавај, војничке, спавај“

„Дође и дан, треба поћи. — Хајде, збогом! — А шта је то? Моја је торба тежа него јуче... Ах, добра домаћице, ах, добра бако, зашто ме толико мазаш, зашто?“

„А добра бака рече, пола кроз сузе, пола кроз смех: „И мој је син војник ко и ти.“

Превод с француског.

Србија — Пијемонт

5 милиона дижу главу

ПАЗИЗ, 15. јан.

„Матен“ коментаришући о немирима у Срему, Хрватској па чак и у Трансилванији вели, да ће се пет милиона Срба из Аустро-Угарске, који почињу да се буне противу заповести, да се боре противу своје браће, ујединити са Србима из Србије. Без сумње они ће још бити мученици немачких трупа које су послане у Угарску да на првом месту послуже да се побуне у крви угуше, али ослобођење српске расе је једна последица европског рата. Србија ће бити за српство оно што је Пијемонт био за Италију.

Збога хајезде на Србију

— Шта мисле Бугари. —

У броју од 9 јануара, „Препорек“, орган Малновљене стриској најезди:

Потврђује се да се дошта концентришу и ве војске на српско аустриској граници, ради трећег напада на Србију. Говори се да се међу њима налазе и немачки пукови. Међутим, не зна се када ће почети ново настуње. Ако се са њим заодно, није не могућно да догле аустро-маџарска војска буде најурила са Карпата, да се Руси спусте у маџарску равницу и да осујете нову најезду на Србију.

Немци лажу

Измишљена прокламација

ПЕТРОГРАД, 18 јан.

Бечки листови покушавају да превазиђу Немце у фантастичним проналасцима и доносе једну измишљену прокламацију, коју су Руси тобош калепили у Лавову 30. прошлог месеца, саопштавајући становништву, да ће варош из стратегијских потреб провизорно бити предана Аустро-Јанцима. По себи је јасно, да је једна оваква измишљотина демантована својом апсурдношћу, која је у толикој мери очевидна.

Есад и Срци

Срдчни односи између Есад-паше и Грка

АТИНА, 17. јан.

Атинска агенција јавља да је Есад паша у част грчког посланика давао ручак, за време којег је пало неколико срдчних здравица. Напијајући здравицу грчком краљу Есад је рекао, како он у зближењу арбанско-грчког гледа бољу будућност оба суседна народа. Његова ће брига увек бити да се односи што пријатељскије развијају!

13

— Црнице из тринаесто-стријанцима. —

Познато је да су Аустро-Јанци док су били овде радо пили рум — или су бар мислили да га пију.

Један дечко, који је пошао са литрењачом шљивовице убрзо се вратио кући говорећи мајци како то неће они да пију већ траже рум.

Но било је и томе лека. Мати завржи шећера и замуги у шљивовицу која тако доби тамну боју и очас је дечко продаде сада наравно као — рум.

Како је овај „Политикин“ Таско „шустер“ смео онако да говори то не знам, мањак му сарадник „Политике“ није нешто праждржавао страх. Што се тиче оне луде фаме, да су она два „Политикина“ аустриска војника били Срби па су зато ниручили друго пола литра вина за Таска, те ће се господари „Политике“ малко убрисати, јер су нас такви Срба под оружјем аустриским оплачкили и душу нам гризли за оних 13 дана. Говорили су нам да излазимо из својих домова да би увеличали њихову параду и слушали царску музику. А како се овај Таско толико риздро, то треба писац малко да објасни, јер је доста загометно.

Човек са три зуба

Кад су пошл Аустро-Јанци су повела софм у роство и познатог чика Васу из Бај-

Аустрија у Арбанији

— Неуспели атентат на Есада —

АТИНА, 16. јан.

Враћајући се из посете грчком посланику Есад је нападнут од две личности. Атентат

није успео јер сем неколико лаких огреботина Есад, нема никаквог трага од напада. Нападаци су одмах ухапшени и при саслушавању је утврђено, да су потплаћени од аустријског конзула. Аустријски конзул са особљем конзулата опгужен је месној власти као подстрекач за убиство,

Они што се враћају

Настао рат. И прво са овим ратом што је настало, то је било „бомбардовање Београда“, нашег лепог Београда. Падале су гранате немилостивно; „не брениујући“, хоће ли да падне на које надлештво, Сопаташку кућу или на какову чатржу, која је и у мирно доба кукала за гранатом.

Следоватељно после тих граната настало је бежање. Бежали су београђани увек са два разлога. Бежали су они који су имали страх, и они који су имали новаца са којим су могли одвојити се од свога огњишта.

Е, али дошло је друго нешто. Једна велика Српска победа, која је осигурала Србију, осигурала је и Београд... И... „дозвољен је повратак избеглицама...“ — Па сад дозволите да видимо ко се враћа, наша се враћа и... како се враћа?... *

Долази први воз са „избеглицема“. Они стижу у варош. У првим редовима пешака. — (Јер кола није било), наилази „један из општине.“ Он је побегао после експлозије хуцрије п није чуо ни једну гранату. А у месту где је одбегаво причају, да је добијао срчаним нападом кад год је ко год у кафани јаче замупио врата.

— О, здраво, — поздравља ме.

— Здраво, одговарам.

— А ти баш овде? Гранате, шрапнели, а ти ништа? —

— Море нема смрти без сућена дана.

А он, да би ме уверио о својој куражи, али потреба за

бество, настави се врло поверљивим тоном:

— Слушај, ост'о бих ја... него... знаш... мени је једна сигурна врачара прорекла да ја морам погинути од гранате. Је ли Бола та дали сада пуцају на варош?

— Хвала Богу не. Али, ако ти је та врачара прорекла, биће још неба пуцњава, колико ти да погинеш..

— Па јест.. право кажеш, они још нису удаљени од Земуну. — одговори ми он, побледи и испусти ручну торбу из руке.

— Ама ти се нешто плашиш?

— Ко ја? није; него хоћу да те питам, има ли код „Славије“ пива?..

— Има дабогме, кроз четврт часа и ја ћу тамо доћи...

А када сам после четврт часа свратио код „Славије“, затекао сам „пријатеља из општине“ добро напјатог, за столом са једним фијакристом где се појаћа..

— Шта жели? освоји ме он.

— Стигох; а ти шта радиш?

— Ето спремам ше у назад. Нечу да жбог мене пададу гранате. — па се саже на уво и поверљиво ми саопшти:

— Имам ману шрца... *

Обоје их познајем из виђења. Он је по мало сликар, по мало књижевник (пише стихове на дописним картама) а по мало — није ништа. Али наочит младић. Коса, стас, подшишани бркови, реденгот, камашне, рукавице и... празан џеп.

Она... како да Вам кажем?.. Половна женска. Никако јо нисам могао да „уфатим“ рај

ФЕЉТОН

Док су били овде

— Таско „шустер“ —

...Под Аустро-Јанцима готово једини грађанин који је долазио у хотел „Македонију“ био је неки Таско „шустер“, Нишлија (велико Н.) познат као човек веселац.

Једно по подне кад се у велико чула канонада с Торлака дошао је Таско код „Македоније“ и поручио пола литра првог вина. Био је не-обично расположен.

У кафани су били сем њега свега два аустриска војника.

— Знаш шта, раздра се одједном Таско на келнера, наша „прија“ принуђена је да се сели, кажу, не прија јој стан влажан.

(Па наравно, има „прија“

лепши и сувљи стан: у глави сарадника „Политике“).

— Не знам, чика Таско, збуни се келнер, и са страхом погледа у Аустро-Јанце.

Аустро-Јанци оћуташе, али кад су пошли не само да су платили што је Таско попио, већ су наручили и других пола литра.

Ти аустриски војници, којима је Таско онако у брк прорекло судбу били су Срби. *

Кад се чула канонада с Торлака тада су Аустро-Јанци купили све живо што се налазило на улици или у кафани. У том времену, ко год је остао, није се смео појавити да је жив. То ми најбоље знамо што смо остали. Чак и онда кад су Аустро-Јанци били најмирнији, није смео водити никакав заједљив разговор с њиховим војницима.

— Зивите заповеди п.п. ручник. Чика Вава вину п.п. ручник изброја три крвдела

— Сретни сте што ваши зуби нису за ваш тајин, заврши официр и пусти чика Васу у слободу.

„Политика“ број 3900

Што се тиче ових три крвдела, требало би сад да их снимим „Политика“ јер само ва тај начин може уверити своје читаоце о горњем саопштењу.

После тога, пошта она оће да представља строго информативан и озбиљан лист, баш ови крвдеси као и дијалог вођен између чика Васе и п.п. поручника не глорификује ту озбиљност и строго информативност с којом редактори „Политике“ ваглукуше уши целом свету.

— Сутра даље. —

мудр јели девојка, распуштенаца, удовица или жена? Тек њему није била жена. А обоје су били, као да су муж и жена.

Он „ништа“. Она „ништа“. Па по своје заједничком позиву држали се оних Христових речи: „Љуби свога блажњег као себе самога“... И љубили су се. Ово већ није било љубљење, него баљљење.

Седну у каквој малој кафаници на њебапчиће, (јер велику кафану нису „симпатисали“) па тек за њиховим столом почне: „цмок, цмок, цмок.“

Њебапчија изнесе њебапчиће, па се тргне:

— О, пардох, перту...

— Ништа, ништа, — одговара „лаочит младић.“ — Свугде су младенци једнаки. А ова?! На да порумени, „роза“ а камо ли „бордо“...

Пошто сад знате који су, да пређем на ствар... И тај „идеални пар“ за време „канонадирања“ Београда, како он вели, побегао је у неко село. Ономад су се вратили. Дошли до кафане „Хајдуковић“, преко од официјерског дома, и густирају, онако уморни, њебапчиће и ражњиће у прозору.

— Хоћемо ли овде? — жеди она кроз зубе, као што јој се цеди блато и вода са сукње, од пешачења.

— Како ти кажеш Венеро моја, — одговара он. А она пре личи на „Аустрију“ из „Брке“, него на „Венеру“...

— Па како ти кажеш тицо моја. — А он ако и личи на тивји род лича само на њурама.

Тамав су крочили на праг кафански, кад са Бежанијских висова, јавише се Швабе једним топом да су живи.

— Ијух топ!!! — врисну она.

— И ја бих рекао, — мумла он чак од трбуха...

— Па сад?!

— Почекај ме сад ћу ја... па ћемо у Топчидер натраг.

— А гди ћеш?

Читаоцима

Данашњом поштом шаљемо последњи број у ова места: Мионица, Битољ, Гиљане, Урошвац, Свилајнац, Шабан, Приштина, Царево Село, Штип, Кладово, Рача, Нови Пазар и Косов. Митровица.

На овај корак принуђени смо услед крајње нелатности ревизора, који не нађоше за сходно ни до данас да нам измире дуг.

Уредништву „Стража“ потребна су три окрета.

СКИЦЕ

Човек са три звања

Давно је речено: ко много заната зна и ради тај ништа не привређује. Е али сад смо ми београђани добили човека са три звања, чији ресори ни један не функционисао правилно. Шеф свих техничких радова?! Какви су му то радови сад у рату. Да ли он рупе у Макензијевој улици припадају тој категорији радова. Ако је то случај зашто их не затрпају!

Шеф трамваја опет једно звање у чијем ресору не раде трамваји. А шеф у довода ту лобијамо воду кад је шеф добро расположен, иначе напуштају на „ждерање“ бунарске воде.

Он вије макар ко, велика је то зверка са три звања.

Дневне вести

Холандски вице-конзул

За холандског вице-конзула постављен је г. Васа Јовановић адвокат, он је једно време и пуномоћник Трамвајског друштва у Београду.

Пажња полицијској власти

Становници омањих и споредних улица жале су, да се тамо некад у но бела дана не виђају стражари, који се у више случајева потребни грађанима ради заштите.

Молимо полицијску власт да се по могућству одазове молби грађана.

Пошта у Рибарској Бањи

Г. Триша Петровић одборник београдске општине жали нам се да у Рибарској Бањи долази пошта врло неуредно. После десет дана добијају тамо београдске листове. Како смо извештени закупац поште је председник рибарске општине. И кад би ова пошта ишла преко Мамте за Свилајну пре би стигла него што ова сад стигне у Рибарску Бању.

Треба неко да се нађе да ову општем алу стане једаред ногом за врат.

† Др. Поморишац

Пре два дана умро је у Нишу од тифуса београдски лекар др. Поморишац.

Београд под Аустријанцима

Долазак Аустријанаца

Добријој Лекић, фризер из кнез Михајлове улице спроводи око 15—20 аустр. војника, преко Теразије на Бањиду. Он их је разоружао т. ј. њему се предао. Напред иде један дечко у пуној ратној аустријској опреми, за њим аустријски војници без оружја, а за њима оружја до зуба Добријој Лекић. У десној руци држи штап и подупире се храмајући на сакату ногу!...

Две жене са пушкама у руци и једним дечком такође спроводе Теразијама десетак војника.

Надежни би требали озбиљно да се абриму, ево сад је тифус већ почео да коси и наше најбоље лектре.

Пок. Поморишац је био врло савестан лекар, лечећи предао другог и сам је подлегао опасној болести.

Слава му!

У корист Срба

Јављају из Рима, да је артистички концерат, који је тамо приређен иницијативом леде Род, госпође енглеског амбасадора, у корист Српског Црвеног Крста, врло лепо изпао.

Бруто приход на концерту изнео је 6500 динар. од којих: 50 је отишло на трошкове: 2500 предано је српском посланику у Риму; 3000 послато је одбору Српског Црвеног Крста у Лондону, а 950 продато је одбору Српског Црвеног Крсту у Риму.

Из Управе Водовода

Јуче је пресељено одељење Управе Водовода из Макензијевој улици у своје канцеларије у Југовића улици. Канцеларија ће функционисати као шао је и пре рата функционисала. Ово се јавља грађанима ради знања и управљања да се не би више обраћали у Макензијеву улицу.

Старешина палилулског кварта

За члана палилулског кварта постављен је г. Јова Илић досадашњи члан Управе Града Београда. Познавајући г. Илића као врло вредног и савесног чиновника, становници тога кварта добијају у г. Илићу једног доброг старешину.

† Др. Михаило К. Сретеновић

Још једна скупочина жртва пала је за славу и величину наше отаџбине. Др. Мих. Сретеновић резервни савететски капетан I класе, општински лекар у Краљеву, који је био права болесничка мајка, преминуо је 5. јануара тек. год. од неговог тифуса, који је добио лечећи оболеле војнике у првој резервној болници у Краљеву, као њезан управник. За Сретеновићем поред породице му и другова жаљалиће сва сиротиња, коју је он братски и предано бесплотно лечио.

Слава му!

ло је на нашој обали Саве, бурад са пивом, вином и ракијом. У бари Венеција б хаубица и митраљеви, топовске каре, пушке, јоргана, чаршави, јастуци и многе друге ствари побацане у блату на киши.

Плен огроман, тако да ће се тешком муком моћи све побележити у војне спискове.

Брзо и изненадно наступање српске војске и њен још бржи улазак у Београд, као и прекид аустријског моста на Сави од српске артиљерије, изненадио је не само Аустријанце, већ и београдско становништво, а осам тога, кад што напред рекох, скоро сва аустријска комора остала је у наше руке, сем пљачке из београдских радња и кућа, коју су швабе дан раније одмели колима и лађама.

Најзад око 12 час. у подне монитори су напустили Саву и бегали, избацили су последња своја три метка на ватрош, што је доста утицало на раздрагани београдски свет,

да се развије са улица својим кућама.

Целог дана и дубоко у ноћ Београд је био весело. Војници и грађани по улицама, кафанама и др. местима љубили се, грлили и певали. Сва варош била је окићена српским тробојкама.

Радост, бескрајна радост испунила је српска срца, а наш лепо Београд данас је још поноснији него пре што је био, и ако је избушен од граната и опљачкан од аустријских крволока:

Слава српским јунацима!

Цео српски народ и свеколико српско и словенско племе подноси молитве благодарности Богу, што је својом милошћу улио непобедни дух у малени српски народ, те је својом сопственом снагом и митицом победио три пута јачег и силнијег непријатеља и прогнао га у своју земљу пуну порока и срама.

Тако је морао бити. Бог чува Србију!

Арбод

Последње вести

Руска офанзива

У Пољској

ПЕТРОГРАД, 16. јан. (Званично).

У току дана од 15. јануара у источној Прусској и на обалама Висле ситуација је без битних измена. У шумовитом пределу северно од Палкалена и Гумбинена борбе се продужују. У пределу Боржилова Немци су поновили напади су била одбијена са великим губитцима. Наш противнапад био је крунисан успехом. Потиснули смо непријатеља на бајовет и заузели смо неколико његових ровова и запленили више митраљеза.

У Галицији

У Галицији на фронту висова Дукла Вишков наш се програм и поред очајног одупирања Аустријанаца остварује са успехом, сем у пределу виса Бешкид, где су се пред офанзивом бројно надмоћнијих непријатељских трупа наша предња одељења морала су се нешто мало повући ка позицијама, које су предходно биле организоване. За последња три дана заробили смо преко 60 официра и 2400 војника, и запленили смо три топа и десет митраљеза.

У Буковини

У Буковини нема ништа да се забележи.

СА ЗАПАДА

Значајна битка

ПARIЗ, 15. јануара. Од понедељника се води жестока борба између Ветна и Ла Басе. Губитци су на обега странама осетни. Нема појединости о детаљима борбе.

Према једноме телеграму из Булоње долазак у ту варош великог броја рањених енглеских војника показује да битка отпочиње на великом простору. Санитетски возови су долазили преко целе ноћи на Булоњску станицу. Око 40 амбулантних аутомобила без престанка су саобраћали између станице и болнице. Битка, која је отпочела, мора да је веома значајна.

Артиљериска борба

ПARIЗ, 15. јануара. Ноћу између 14 и 15 јануара Немци нису покушавали ни један напад пешадије. На североистоку од Зомбека Немци су отворили жестоку артиљериску и пушчану палбу. Јављају за артиљериску борбу на Ену. У Аргони је артиљериски дуел.

Црвени Крст

моли за поклоне: новаца, душека, гаћа, чарапа, сламарица, кошуља, јоргана, јастука, поњава, ћилима, шареница, пешкира, марама, назувица, опанака, ципела, јачуца, јанула и посуђа.

Преко 30.000 хлебова оста-

За наше храбре војнике

— У рату о рату. —

Чим је објављено да нам је земља у опасности, да ваља своје груди да истурамо пред непријатеља за одбрану своје земље и своје слободе, сви смо ми, колико нас год има и ма где били, остављали своје свакидање послове, па смо хитали под свету војничку заставу, да се сви, раме уз раме, боримо за оно, што нам је свима драго и свето.

Сељак је оставио плуг и мотику, занатлија своју радионицу, трговац свој дућан и магаци, чиновник своју канцеларију, па смо сви пооблачили оно суро војничко одело, увели оружје и похитали пред заједничког нам непријатеља. У борби смо били сви измешани: и сељак, и трговац, и чиновник, — и сиромаш и богат. Међу нама више није било никакве разлике ни по занимању ни по имању.

Обраћам се теби, брате и јуначе, што си у рову, пред самим непријатељем. Кад мало престане пушчана и топовска пуцњава, кад нешто ослаби борба, погледај ско себе, разгледај оне, што су ту око тебе и што с тобом заједно кидисавају на противника. Сви су они сада у свему једнаки с тобом и по ономе суроме оделу, и по незгодама и невољама, које заједнички подносите, и по једнодушности жељи, да што пре саиладате и одвигнете противника. Али разбери мало ближе о њима, који су те људи и шта су били, пре но што су обукли војничку блузу.

Ето га овај, што је баш десно од тебе: јединац је у оца. Отац му је богат, да већ не зна шта има. А он, ето га ту у рову крај тебе, па, као и ти, подноси и змију и оскудицу.

Онај четврти у реду лево, сад је баш довршио школе. Скоро двадесет година провео је непрестано учећи. И

дан и ноћ бдио је: над књигом. Изучио је највише школе. Његов отац потрошио је и црно испод noktа, само да ишколује сина. Сад овај треба да стане у службу: и да својим великим знањем користи земљи и народу своме, и да својом платом помогне својима, да их подржи, да им се у невољи нађе. И ето сад и њега с тобом у рову: као и сваки други прост војник подноси све ратне незгоде.

А зар се не сећаш онога младог човека, што га пре неколико дана просто разнесе непријатељска грамата? Само што рече, „Поздравите моју мајку“, па паде иртак.

То је био јединац у мајке; отац му је био високи чиновник. Прошле године умро је у Кочану од колере. Био је војни обавезник и ту га је смрт задесила. Сад му је, ето, и син прео у рату.

Па зар твој командант пука није био велики господин? И он је опет барабар с тобом издржавао све оне силне незгоде, које рат сам собом доноси. А пре неки дан ето га наде пред нашим очима, прострелен непријатељским куршумом.

Колико је и колико баш од те крупне господе наше пролило крв и дало своје животе у борби, у којој и ми лијемо крв за опште добро!

Да ти их и не помњем. Не могу их све ни изрећати. А многих се већ и не сећам. Али да ти укажем само на неке.

Теби није непознато име Љубе Ковачевића. То је наш врло угледан човек. Био је и министар. Сад је државни саветник. Он је имао јединца сина: био је изучио високе школе и већ је имао угледно место у државној служби. Кад је, пре две године, отпочео рат с Турцима, и он је свога јединца опремио у свети бој, и у борби на Куманову непријатељска грамата је прекратила живот младом Ковачевићу.

Ти си слушао и за Живана Живановића. И он је велики господин и високи чиновник.

Био је министар. Сад је државни саветник. И он је послио свога мезимца сина у бој за славу и величину Србије. Млади Живановић још није био војни обавезник, тек што су га бле нагариле науснице. Али он није чекао, да га прво запишу у војничке спискове, па тек онда да пође у борбу противу непријатеља свога народа. Него се сам јавио и као обичан прост војник борио се с непријатељем. На положајима на Лисици непријатељско зрно прекратало је овај млад живот. И опет је ожалошћени отац стегао срце и тешио се тиме, што му је Бог био толико милостив, те му је одредио, да и он поднесе тако велику жртву за свој народ и своју земљу.

(Наставиће се)

Моле се другова и познаници мога брата Драгослава П. Петровића регрута 2 чете 4. бат. XII п. пука II поз. нар. војске да ми јаве где се налази сад он, јер по сазнању учествовао је у борби на „Маљену“ 11. новембра пр. год. где је и рањен у ногу, и од тога дана ми се не јавља.

Светислав П. Петровић
ковач. поруч. — Шумац. Дивиз.
ковач. пук I поз. нар. војске

КЊИЖАРА

Косте В. Илића

Београд Краља Милана 70

Има на продају велику количину најбољег француског коњачка и продаје на више и мање. Флаша од 7 деци стаје 8 — дин. Флаша од 1 литра стаје 10 динара. 2—15

Пратплата на „Стражу“
стаје један динар месечно.

УГЉА Шлеског 1-ве врете
УГЉА дрвеног — Лигнита

ПРОДАЈЕ НА ВИШЕ И МАЊЕ

Обратити се у радњи

Спире Милошевића и Комп.

до Народне Банке

1—10

Колонијална деликатесна радња

„Гранд Пасаж“

Отворена је и има увек свежу робу

—1—196

ПЕЧАТОРЕЗАЧКА РАДЊА
ИЗ БЕОГРАДА

Мирка Ерлекбајка

Обрежовића улица (преко пута „Руског Цара“ у Нишу)

прима поручбине печата и штамбиља. Гравира златне и сребрне ствари, израђује брзо и солидно по умереној цени. На захтев шаље свој
9 илустровани ценовник. 7—10

Наш мили и никад непрежаљени брат, син и.т.д.

Љубомир Ј. Њобковић
редов 3 чете 4 бат. 12 пука „Цара Лазара“

погинуо је на положају 11. новембра 1914 године у борби на Колубари.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Отац Јевђеније; мати Драгиња; брат Вукашин, обавезник 10 хаубичке батерије и остала фамилија.

СПЕДИТЕРСКА И КОМИСИОНЕРСКА РАДЊА

КАЛЧИЋ И ВОЈИНОВИЋ

СКОПЈЕ—ЋЕВЂЕЛИЈА

Извештава своје поштоване муштерије да њихова радња и даље врши ЦАРИНСКЕ ПОСЛОВЕ како увозне тако и извозне пре царинарницама СКОПЈАНСКОЈ и ЋЕВЂЕЛИЈСКОЈ и ано су шефови радње у рату.

Адреса за телеграм: КАЛЧИЋ ВОЈИНОВИЋ, Скопје Ћевђелија.